

2020

Årsrapport for Arbeidsmedisinsk avdeling ved St. Olavs hospital

Innhold

Innledning.....	3
Administrativ plassering.....	3
Lokaler	3
Visjon og strategi.....	3
Nasjonal strategi for de arbeidsmedisinske avdelingene.....	3
Strategi for arbeidsmedisinsk avdeling, St. Olavs hospital.....	3
.....	4
Handlingsplan 2019.....	4
Presentasjon av avdelingens ansatte	5
Personalet ved avdelingen har i 2019 bestått av:.....	5
Arbeidsmedisinsk avdeling.....	5
Regionalt senter for astma, allergi og overfølsomhets sykdommer (RAAO)	5
Universitetstilknytning	5
Pasientutredning	6
Arbeidsmedisinsk avdeling	6
RAAO	7
Yrkeshygiene	9
Helseplattformen	9
Utadrettet kunnskapsformidling	9
Temadager og frokostseminarer:.....	10
Høstmøte 2019.....	11
Eksterne foredrag.....	10
Overlegepermisjon 2019	10
Formalisert utdanning.....	11
Undervisning	11
Internundervisning	11
Medisinstudenter	11
Ingeniørstudenter og EVU-kurs	11
Spesialistutdanningen og legers videre- og etterutdanning	12
Deltakelse på kurs / konferanser / faglige møter.....	11
Forskning	12
Prosjekter	12
Publikasjoner:.....	13

Eksterne samarbeidspartnere, verv og oppdrag	13
Samarbeid om landbrukshelse	13
Avdelingens verneombud og tillitsvalgte	13
Samarbeid med bedriftshelsetjenester og bedrifter.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Eksterne verv:.....	13

Innledning

Administrativ plassering

Arbeidsmedisinsk avdeling er administrativt underlagt Klinikk for Lunge- og arbeidsmedisin ved St. Olavs Hospital HF – Universitetssykehuset i Trondheim. Klinikksjef i 2020 var Anne Hildur Henriksen. Avdelingen er også tilknyttet Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie ved Fakultet for medisin og helsevitenskap ved NTNU.

Lokaler

Avdelingen har lokaler i østfløya i 2. etg i 1902-bygget på sykehuset, og huser både arbeidsmedisinsk avdeling og Regionalt senter for astma, allergi og overfølsomhet (RAAO), som er organisert under arbeidsmedisinsk avdeling..

Visjon og strategi

Nasjonal strategi for de arbeidsmedisinske avdelingene

Avdelingsledermøtet (forum for avdelingslederne ved de arbeidsmedisinske avdelingene og STAMI) vedtok i 2017 en [felles nasjonal strategi for de arbeidsmedisinske avdelingene](#).

Strategi for arbeidsmedisinsk avdeling, St. Olavs hospital

Avdelingen har også utarbeidet sin egen visjon, strategi og mål. Her har vi tatt hensyn både til St. Olavs visjon og strategi og den vedtatte nasjonale strategien for de arbeidsmedisinske avdelingene.

Overordnede strategier:

- Relevans for og dialog med arbeidslivet og brukere
- Høy kvalitet
- Utnyttelse av fordelene ved tverrfaglighet og arbeid i nettverk

Verdier:

Trygghet
Respekt
Kvalitet

Arbeidsområde 1: Arbeidsmedisinsk avdeling: En attraktiv arbeidsplass	Arbeidsområde 2: Pasientutredning og behandling	Arbeidsområde 3: Forebygging og helsefremming i arbeidslivet	Arbeidsområde 4: Utadretta kunnskap- formidling	Arbeidsområde 5: Formalisert utdanning	Arbeidsområde 6: Forskning	Miljømedisin
Delmål: -Sørge for et inkluderende og trygt arbeidsmiljø som gir utviklingsmuligheter for alle ansatte -Legge til rette for intern kompetanseutvikling -Til enhver tid være oppdatert på relevante fagområder	Delmål: -Delmål: -Høy kvalitet og likeverdige tjenester -Være åpen for å utrede nye arbeidsrelaterte tilstander -Høyt nivå ved utredning i samarbeid med hud, lunge, psykolog -RAAO: AMA skal være en pådriver i oppbyggingen	Delmål: -Være en synlig aktør for helsefremmende arbeidsliv og forebygging av arbeidsrelatert sykdom og skade	Delmål: --Bidra til å styrke arbeidshelsefokuset innen relevant (helse-) utdanning -Være en sentral bidragsyter til økt kunnskap om arbeidsmiljøpåvirkning i samfunnet -Bidra til økt kompetanse i BHT	Delmål: -Utdanne spesialister i arbeidsmedisin -Legge til rette for hospitering for relevante yrkesgrupper -Opprettholde avdelingens bidrag til Medisinstudiet og tilstrebe videre bidrag til masterstudiet i HMS ved NTNU -Arbeide for å få videre- og etterutdanningskurs til Trondheim	Delmål: -Initiere og delta i forskning innenfor avdelingens kompetanseområde -Avdelingen skal ha minst 100 % universitets-tilknytning -Bidra til økt samarbeid mellom avdelingene om forskning -Bidra til prosjektarbeid i BHT	Delmål: -Avklare rammebetingelser som muliggjør miljømedisinsk satsing ved avdelingene
Kontinuerlige aktiviteter: Aktivt presentere avdelingen ved eksterne arrangement -Ivareta hverandre i et aktivt sosialt miljø -Opplæring av ansatte -Legge til rette for videreutdanning -Gi anledning til å delta på kurs og kongresser nasjonalt og internasjonalt - Oppdatere stillingsbeskrivelser	Kontinuerlige aktiviteter: -Aktiv bruk av samarbeidsmøter -Max 2 måneders ventetid før time -Punktlighet i poliklinikken -Tilstrebe samordnet utredning -Aktiv kunnskapsdeling til kollegaer -Oppsøke relevante kurs og kompetansemiljø	Kontinuerlige aktiviteter: Diskutere og avklare: -Hva forebygging og helsefremmende arbeidsliv er for oss -Hvilken rolle skal vår avdeling ha innen forebygging og helsefremmende arbeidsliv -Samarbeide om forebygging med Arbeidstilsyn, Arbeidsgiver, NAV og BHT	Kontinuerlige aktiviteter: - Fremme arbeidsmedisin inn mot andre avdelinger/ klinikker/fagfelt -Aktivt forholde oss ved medieoppslag innen vårt fagfelt -Være rådgivere i arbeidshelse-spørsmål i vår region -Arrangere temadager og frokostseminar for BHT -Videreutvikle rådgivnings-tjenesten for BHT -Sentral bidragsyter innen definerte bransjer	Kontinuerlige aktiviteter: -Godt plan for internundervisning -Godt forberedt undervisning -Prioritere tid til veiledning og supervisjon av LIS -Spesialist-utdanningen tilpasses ny spesialiststruktur -Ved behov: utarbeide utdanningsplan for yrkeshygieniker i avdelingen -Bidrag inn i relevante yrkesfag-utdanninger	Kontinuerlige aktiviteter: --Alle skal gis anledning til å delta i forskningsprosjekter -Aktivt forsknings-samarbeid med andre institusjoner eller aktører -Benytte avdelingens forskningsrådgiver	Kontinuerlige aktiviteter: -Fortsette samarbeidet med Folkehelseinstituttet -Arbeide for å opprette stillinger innen miljømedisin i vår avdeling

Handlingsplan 2020

Ut fra ovenstående mål og strategi har vi utarbeidet en handlingsplan knyttet til utvalgte delmål i alle arbeidsområdene. Handlingsplanen gjennomgås jevnlig for å se til at tiltakene blir fulgt opp.

2020: Årsrapport for Arbeidsmedisinsk avdeling ved St. Olavs hospital

Presentasjon av avdelingens ansatte

Personalet ved avdelingen har i 2020 bestått av:

Arbeidsmedisinsk avdeling

- Avdelingssjef / overlege Siri Slåstad
- Overlege Oddfrid Aas (nestleder og fast stedfortreder for avdelingssjef, gikk av med pensjon juli 2020)
- Overlege/prof. II Bjørn Hilt (33%)
- Overlege Toril Synnøve Nilsen (nestleder og fast stedfortreder for avdelingssjef fra august 2020)
- Overlege / førsteamanuensis Sindre Rabben Svedahl
- Overlege Signe Lohmann-Lafrenz (10%) (90% forskning)
- Lege i spesialisering Torkild Sitter (80%), overlege fra oktober 2020.
- Yrkeshygieniker Morten Buhagen (gikk av med pensjon desember 2020)
- Yrkeshygieniker Anna Overn Nordhammer
- Psykologspesialist Heidi Hove Bergmann (10%)
- Sykepleier Liv Bjerke Rodal (50%)
- Kontorfullmektig Lena Brødreskift (80%)
- Lege i spesialisering Hilde Brun Lauritzen
- Lege i spesialisering Carl Fredrik Fagernæs
- Lege i spesialisering Hanne Marie Borg Høyset (80%)
- Lege i spesialisering Helle Marie Wæraas Bartos (50%) fram til juli 2020.
- Forsker Pål Romundstad (10 %)

Regionalt senter for astma, allergi og overfølsomhetssykdommer (RAAO)

- Overlege Anders Tøndell (50%)
- Sykepleier Liv Rodal (50%)
- Kontorfullmektig Lena Brødreskift (20%)
- Overlege Nina Moe (pediatri) (20%)
- Overlege Kristina Vensloviene (lungemedisin) (20%)
- Overlege Yngve Melheim Jacobsen (ØNH) (20%) (fram til juni 2020)
- Overlege Børge Østhus (hudsykdommer) (20%)
- Overlege Sveinung Larsen (20%) (fra juni 2020)
- Psykologspesialist Heidi Hove Bergmann (10%)
- Helsesøster/barnesykepleier Kristin Bjerkan (10%)
- Lungesykepleier Laila Wehn (20%) (40% fra november 2020)
- Lungesykepleier Anne Stine Fossum (10% fra november 2020)
- Lungesykepleier Mona Meier (30% fra november 2020)
- Klinisk ernæringsfysiolog Else Rabbås Holsdal (20%)

Universitetstilknytning

Arbeidsmedisinsk avdeling er tilknyttet Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie (ISM) ved Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU. Bjørn Hilt er tilknyttet ISM som professor emeritus, og Sindre Rabben Svedahl har 20 % bistilling som førsteamanuensis II. Morten Buhagen hadde fram til han gikk av med pensjon 1.12.20, 20 % bistilling som universitetslektor II i yrkeshygiene, Hilde Brun Lauritzen er ansatt i 10% stilling som amanuensis, Siri Slåstad, Oddfrid Aas, Toril Nilsen og Torkild Sitter er

ansatt som universitetslektor i 5 % (5%-stillingene er finansiert av avdelingen). Anders Tøndell er ansatt som universitetslektor i 20% ved Institutt for sirkulasjon og bildediagnostikk (ISB).

Covid 19-pandemien

Avdelingen har stort sett hatt normal drift under pandemien. I mars, da sykehuset ble satt i pandemiberedskap, arbeidet de fleste fra hjemmekontor, men vi fant raskt en måte å fordele oss på når det gjaldt tilstedeværelse, og dermed kunne vi legge opp arbeidet på den mest hensiktsmessige måten. I høst har de fleste vært mest tilstede, men med noe hjemmekontor når det har vært behov. Alle møter har vært holdt som en kombinasjon av Skype- og tilstedemøter. På denne måten har smittevernet vært godt ivaretatt. Pasientutredningene har i noe større grad foregått på telefon eller video, men vi har avtalt oppmøte når det var behov for tilleggsundersøkelser eller når pasienten eller lege ønsket det. Vi har ikke hatt spesifikke pandemirelaterte oppdrag fra sykehuset, men har bidratt noe når det gjelder rådgivning om verneutstyr.

Pasientutredning

Arbeidsmedisinsk avdeling

Poliklinikkvirksomheten er en av avdelingens hovedoppgaver. Her utredes spørsmål om mulige sammenhenger mellom påvirkninger i arbeid og sykdom/helseplager. De fleste henvisningene til Arbeidsmedisinsk poliklinikk er fra fastlege/allmennlege. Vi får også henvisninger fra andre sykehusavdelinger, først og fremst fra lungeavdelingen og hudavdelingen, samt privatpraktiserende spesialister og bedriftsleger. I tillegg har vi mange sakkyndighetsoppdrag for NAV i forbindelse med spørsmål om yrkessykdom. De fleste som blir henvist til poliklinikken er fra vår egen helseregion, men vi har også henvisninger fra andre deler av landet, heriblant noen saker til fornyet vurdering. Vi har i 2020 hatt nokså kort ventetid ved poliklinikken, og de fleste får time innen to måneder etter at vi har mottatt henvisningen. Utredningene skjer gjennom et tverrfaglig samarbeid mellom lege og yrkeshygieniker. Psykolog og sykepleier deltar der det er hensiktsmessig. Vi har faste møter med henholdsvis lunge- og hudavdeling for å diskutere saker.

Personer med lungesykdommer og andre luftveisplager utgjør den største sykdomsgruppen ved poliklinikken, og det er astma og KOLS som dominerer. Vi får også henvist pasienter med kreftsykdom, hovedsakelig lungekreft. Av andre tilstander kan nevnes hånd-arm-vibrasjonsskade og hudsykdommer. Enkelte av dem som henvises har ingen spesifikk sykdomsdiagnose men har plager i form av ulike symptomer, slik som hoste, hodepine, konsentrasjonsvansker, tretthet og uvelhet. Av og til dreier dette seg om overfølsomhetstilstander, og vi tilbyr en kartlegging ved psykolog hvis vi mener dette kan være til nytte. Antall utredninger ved Arbeidsmedisinsk poliklinikk holder seg nokså jevnt med rundt 300 per år, og i 2020 ble det registrert 279 konsultasjoner. I tillegg ble det utarbeidet 59 spesialisterklæringer.

For pasientutredning i RAAO, se hovedavsnitt om RAAO.

RAAO

Generell drift

RAAO Midt-Norge fikk ved årsskiftet 2019-2020 egne lokaler i 1902-bygget, samlokalisert med Arbeidsmedisinsk avdeling. Det ble arrangert offisiell åpning av lokalene onsdag 8. januar med inviterte gjester i tillegg til RAAO-ansatte.

Egne lokaler bidro til mer forutsigbarhet og dermed mer effektiv drift av poliklinikken. RAAO har kun deltidsstillinger og vi har forsøkt å samordne aktiviteten slik at de fleste har RAAO-poliklinikk i partallsuker og i hovedsak på onsdager.

RAAO mottar økende mengde henvisninger og det tar mye tid å vurdere/ behandle disse. Vi har forsøkt å fordele dette arbeidet mellom Anders Tøndell, Børge Østhus og Sveinung Larsen.

Fram til 2020 har RAAO hatt lange ventelister på pasienter som var henvist for matvareprovokasjoner og medikamenttesting. Vi så derfor behov for styrket sykepleierressurs og legeressurs. Høsten 2020 fikk vi økt sykepleierkapasiteten med til sammen 60%, hvilket blir viktig for å kunne ta ned ventelistene på provokasjoner

Dette førte til at vi fikk gitt tilbud til pasientene som hadde stått lenge på venteliste. I tillegg fikk samtlige som hadde ventet lenge på matvareprovokasjon for non-cøliakisk glutensensitivitet tilbud om å gjennomføre 3 ukers hjemme- matprovokasjon. Med disse tiltakene ble RAAO Midt-Norges ventelister betydelig redusert og kom på et akseptabelt nivå innen årets slutt. Vår ØNH-lege sluttet i 2020, men legestaben har fått tilført ytterligere 20% barnelege.

Da St. Olav satte sykehuset i pandemiberedskap i mars, måtte vi i en periode på 3-4 måneder avlyse mange av de planlagte provokasjonene pga at beredskapen ikke skulle belastes. Mange planlagte konsultasjoner ble utsatt, og en del pasienter utsatte selv timen fordi de ikke kunne reise ut av sin kommune.

I denne tiden gjennomførte vi hjemme- matprovokasjoner for pasienter som ble utredet for non-cøliakisk glutensensitivitet, sammen med klinisk ernæringsfysiolog. Samtlige som sto på venteliste fikk tilbud om time.

Gjennom hele perioden hadde vi noe drift og det ble gjort vurderinger på hvordan vi best kunne drifte og samtidig holde risikoen for smitte på et lavt nivå. Dette ble løst ved at sykepleier gjennomførte forundersøkelser mens legetimen i hovedsak ble gjennomført via Skype på hjemmekontor eller fra legens kontor på egen klinikk. Slik fikk vi redusert smitterisikoen både for pasient og lege/ helsepersonell.

Medisin-teknisk avdeling lagde bordstående pleksiglass-skjermer som står som en skillevegg mellom sykepleier og pasienten, dette som et smitteverntiltak.

Arbeidsforum ble gjennomført hver 2. uke: Arbeidsforum er et «pasientrettet forum som skal bidra til å sikre helhetlig og tverrfaglig utredning og behandling av pasienter med komplekse allergologiske problemstillinger». Forumet brukes også til å planlegge og koordinere utredning og behandling og er også en læringsarena. I 2020 har dette blitt gjennomført som hybrid løsning; valgfritt fysisk oppmøte

eller via Skype. Det har kommet spørsmål fra leger i regionen, særlig fra Møre og Romsdal, de har da deltatt via Skype.

RAAO Midt-Norge hadde i 2020 ingen ansatte som ble satt i karantene eller ble smittet pga koronasmitte på jobb.

Leder i RAAO, Anders Tøndell, hadde overlegepermisjon fra 1. september til 1. november.

I følge Driftsrapport har RAAO poliklinikk har følgende aktivitet

I 2020 (2019). Polikliniske konsultasjoner: 631 (398)

- Videokonsultasjoner: 45 (0)
- Telefonkonsultasjoner: 104 (0)
- Matvareprovokasjoner, hjemme-matprovokasjoner og medikamenttesting: 112 (41)

Det har vært en markant aktivitetsøkning, dette har nok flere årsaker, egne lokaler og økte personalressurser har hatt stor betydning. I tillegg har vi hatt lite fravær, og det faktum at reiser og kurs har blitt avlyst eller blitt gjennomført digitalt, har ført til at vi har hatt mer poliklinikk enn tidligere år.

RAAO kompetanseheving og kvalitet

RAAO har også i 2020 fått tildelt midler fra Helsedirektoratet til Nasjonalt matallergi prosjektet sammen med RAAO Nord, RAAO Vest og RAAO Sør-Øst. Målet er å øke bevisstheten og kompetansen om håndtering av matallergi i skole og barnehage, og målgruppen er fortsatt primærhelsetjenesten. I tillegg vil vi også dreie fokus mer mot rektorer og ledere, fordi de vanligvis er beslutningstakere for tilretteleggingstiltakene for elever med matallergi. Det planlegges å lage undervisningsmaterieell knyttet til prosjektet. Da pandemien kom søkte samtlige RAAO om 1 års utsettelse av prosjektet og helsedirektoratet innvilget dette.

Kvalitetsregister: Kontinuerlig arbeid med å opprette kvalitetsregister innen godkjente rammer og på en hensiktsmessig og effektiv måte. Opprettet samarbeid med Berit Bjelkåsen, NTNU og RAAO Vest ved Torgeir Storås.

Faglig fokus: å intensivere arbeidet med å finne årsak til alvorlige allergiske reaksjoner. Det ble gjennomført nasjonalt arbeidsforum med samtlige RAAO-er involvert. Dette ble gjennomført digitalt pr. Norsk Helsenett og det var RAAO Helse Sør-Øst som arrangerte.

RAAO Midt med Nina, Anders og Liv har vært en del av en arbeidsgruppe som på oppdrag fra Helsedirektoratet har utarbeidet en nasjonal veileder i praktisk håndtering av matallergi. Planlagt ferdigstilt vår 2021.

Liv har blitt valgt inn i styret i NSF faggruppe Astma og allergi, en arena for kunnskapsdeling og faglig påfyll til sykepleiere som arbeider med pasienter med astma og allergi.

Utsatte eller avlyste arrangement i RAAO pga pandemi:

- Allergifrisk mai 2020 ble utsatt 1 år.

- RAAO Nettverkssamling arrangeres årlig og det er Helsedirektoratet som inviterer samtlige RAAO-er. Arrangementet var planlagt på Holmenkollen Park høsten 2020.
- Emnekurs om allergi, 15 timer/ 2 dager på Nidaroskongressen. RAAO Midt var medansvarlig for program og innhold. Samtlige ansatte i RAAO Midt skulle være foredragsholdere på kurset, som dessverre måtte avlyses og ble utsatt til 2022.
- EAACI kongress i Lisboa. Liv påmeldt via NSF. Endret til digital konferanse.
- Matallergi-prosjekt: Utadretta opplæring til helsesøstre i vår helseregionen utsatt.

Yrkeshygiene

Den yrkeshygieniske aktiviteten ved avdelingen i 2020 var til en stor grad preget av Covid-19 pandemien. Det var planlagt at forskningsprosjektet innen lakseindustrien (Effects of interventions to prevent work-related asthma, allergy and other hypersensitivity reactions in Norwegian salmon industry workers, SHInE) skulle fylt mye av tiden vår i 2020, blant annet med feltarbeid på høsten, men oppstart av prosjektet ble pga pandemien utsatt med ett år og oppstartsmøtet ble holdt først i desember 2020.

Yrkeshygienikerne ble istedenfor involvert i andre oppgaver. Dette var dels oppgaver relatert til pandemien og dels et prosjekt tildelt fra Mattilsynet og Landbruksdirektoratet. Dette var en forespørsel vi fikk i forbindelse med rullering av handlingsplanen for bærekraftig bruk av plantevernmidler hvor det var behov for å gjennomgå kunnskapsstatus på området plantevernmidler og helse, og da spesielt arbeidsrelatert, ytre eksponering. Prosjektet gikk over fire måneder og resulterte i et kunnskapsnotat som inneholdt fem forslag til tiltak i regjeringens nye handlingsplan. I tillegg la vi frem en gjennomgang av kunnskapsstatus når det gjelder yrkesmessig eksponering for plantevernmidler i ulike situasjoner og mulige helsevirkninger.

Oppgaver vi jobbet med direkte knyttet til pandemien, var f.eks bistand til Arbeidsmiljøavdelingen på St. Olavs Hospital som fikk et svært stort arbeidspress i forbindelse med pandemien. Vi deltok på masketthetsmålinger av nye typer åndedrettsvern fordi helseforetaket ikke fikk tak i sitt vanlige smittevernsutstyr, vurdering av desinfeksjonsmidler som arbeidstakere opplevde å bli uvel av og undersøkelse av innhold i smittevernsutstyr som gav ubehag ved bruk. Vi hadde og oppdrag med masketthetsmålinger relatert til pandemien. Sammen med de arbeidsmedisinske avdelingene på UNN og Haukeland satte vi fokus på påvirkning på åndedrettsverns funksjon fra bandasjer/tape som intensivhelsepersonell bruker under åndedrettsvern for å hindre gnagsår og sårhet. Vi publiserte en artikkel i Tidsskriftet (legeforeningen) og søkte om midler til et felles forskningsprosjekt hvor vi ville se på dette. UNN og Haukeland fikk ikke forskningsmidler, men vi fikk tildelt midler og planlegger å gjennomføre et prosjekt sammen med arbeidsmiljøavdelingen ved St. Olav i løpet av 2021/2022.

I tillegg til de aktivitetene som er beskrevet ovenfor har arbeidet i stor grad bestått av eksponeringsvurderinger i forbindelse med den polikliniske virksomheten, både ved opptak av pasienters arbeidsanamnese og ved deltakelse på pasientmøtene. Undervisning ved NTNU har også tatt noe tid i tillegg til annen sporadisk undervisning og rådgivning.

Helseplattformen

I 2020 har det vært stor aktivitet i forberedelsene til Helseplattformen. Torkild Sitter er avdelingens fagekspert i arbeidet, og fra høsten 2020 har han blitt lønnet 20% derfra. Vi har oppnådd forståelse for at arbeidsmedisin er en egen spesialitet, og høsten 2020 fikk vi vår egen applikasjonsanalytiker og

startet arbeidet med en arbeidsmedisinsk journalløsning. Torkild har deltatt i en rekke møter i løpet av året.

Utadrettet kunnskapsformidling

Temadager og frokostseminarer:

Avdelingen har siden starten i 1990 arrangert arbeidsmedisinske temadager og frokostseminarer. Målgruppe er bedriftshelsepersonell i Midt-Norge og andre interesserte. Både frokostseminar og temadag er en viktig arena for BHT-personell og andre som arbeider med arbeidsmedisin til å knytte kontakter og utveksle erfaringer, men pga pandemien måtte dessverre arrangementene avlyses i 2020.

Eksterne foredrag

Siri Slåstad:

- Arbeidsmedisinsk pasientutredning. Rehab 2020-konferansen, Trondheim, 14.1.20
- Arbeidsrelaterte lungesykdommer - hva bør legene tenke på? Kurs i lungesykdommer for generell indremedisin, Trondheim, 25.9.20.
- Yrkesastma. Allergologi grunnkurs II, Oslo, 14.10.20

Brit Logstein:

- Psykisk helse i landbruket. For VID-6013, videreutdanning i HMS i landbruket. 4.3.20.
- Bondens økonomi og trivsel. Økonomidagene 2020, sept. 2020.

Sindre Rabben Svedahl og og Anna Nordhammer:

- Arbeidsmedisinens fortrefelighet - kan Arbeidsmedisinsk avdeling hjelpe dine pasienter? Falp-møte (møte for allmennleger i Trondheim) 13.10.2020

Bjørn Hilt:

- Foredrag for arbeidsgruppe 1 i Sacurima (Safety culture and risk management in agriculture), Montenegro.

Torkild Sitter:

- Foredrag om tilrettelegging ved sykmelding. Nasjonalt kurs for saksbehandlere i NAV Klageinstans og NAV Arbeid og Ytelser. Webinar 19.06.20

Toril Nilsen:

- Foredrag for Norsk Landbruksrådgivning 10.11.20: Helse og plantevernmidler

Deltakelse på kurs / konferanser / faglige møter

Pga pandemi har det i 2020 vært svært liten reisevirksomhet og dermed også mindre deltakelse på konferanser og faglige møter, selv om noen arrangementer har vært digitale.

Bjørn Hilt: Møte i Arbeidsgruppe 1 i Sacurima (Safety culture and risk management in agriculture) Montenegro 22.-24.1.2020

Siri Slåstad: Kurs for leger i veiledning og supervisjon med kommunikasjon som verktøy, St. Olavs hospital, 14.-15. desember 2020.

Toril Nilsen: Veilederkurs RegUt 26.-27. 10.20

Anna N: Masketthetstestingskurs, 16.1.2020, UNN

Webinar om grenseverdier, Norsk yrkeshygienisk forening, 10. 12. 2020

Høstmøte 2020

Årets høstmøte for de arbeidsmedisinske avdelingene ble avlyst pga pandemien.

Formalisert utdanning

Undervisning

Internundervisning

Som ledd i kravene for leger som er i spesialistutdanning gjennomføres et program med tverrfaglige fagmøter og litteraturmøter i til sammen to timer hver uke.

Medisinstudenter

Hoveddelen av undervisningen i arbeidsmedisin skjer i studentenes semester ID og IIIC, men faget undervises på flere stadier under medisinstudiet, ofte i samarbeid med andre fag. Støyskader blir for eksempel omtalt under ØNH-avdelingens undervisning om hørselsskader. Samlet timetall i arbeidsmedisin for medisinstudentene er 49 timer forelesninger og 26 timer andre læringsformer. De fleste av de ansatte ved avdelingen er engasjert i denne undervisningen. I 2020 ble en del av undervisningen holdt digitalt.

I stadium ID blir det undervist om påvirkninger i arbeidslivet, og om arbeidsmiljøpåvirkninger og helse i utvalgte yrker. I stadium IIIC er en uke satt av til arbeidsmedisin. I denne uka blir det forelest over sentrale tema som ikke er dekket tidligere i studiet. Vanligvis har én dag vært brukt til bedriftsekskursjoner, men pga pandemien måtte dette utgå i 2020. I stedet fikk noen av studenter anledning til å delta på en konsultasjon, og så refererte de til de andre på kullet om pasientens yrke og de aktuelle helseplagene pasienten var henvist for.

Ingeniørstudenter og EVU-kurs

Fra avdelingen undervises det også i arbeidsmedisin og yrkeshygiene ved Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse på NTNU

2020: Årsrapport for Arbeidsmedisinsk avdeling ved St. Olavs hospital

Spesialistutdanningen og legers videre- og etterutdanning

Avdelingen har til enhver tid leger i spesialisering (LIS-leger) som enten har fullført eller begynt på spesialistutdanningen ved arbeidsmedisinsk institusjon. Alle LIS-legene har veiledningsopplegg ved avdelingen og deltar i internundervisningen. LIS-legene gis også anledning til å delta i Legeforeningens gruppebaserte veiledningsprogram i arbeidsmedisin.

Utdanningsutvalget ved avdelingen består av Toril Synnøve Nilsen (leder), Sindre Rabben Svedahl og Hilde Brun Lauritzen. Utvalget har i løpet av året jobbet mye i forbindelse med innføringen av ny spesialistutdanning.

11. februar hadde avdelingen besøk av Spesialistkomiteen. Godkjenning av utdanningssted for LIS etter ny ordning har latt vente på seg for alle de arbeidsmedisinske avdelingene, da det har vært usikkerhet rundt hvordan man skal løse krav om avtaler med samarbeidspartnere i forhold til oppfylling av læringsmål. Det vil gjelde samarbeidsavtaler med bedriftshelsetjenester, og det har fra sentralt hold vært arbeidet med en del prinsipielle forhold rundt dette. Inntil videre har vi derfor vår gamle godkjenning. I 2020 var alle LIS-legene på gammel spesialiseringsordning.

Forskning

Prosjekter

Pågående prosjektarbeid ved avdelingen vises stikkordmessig i tabellen nedenfor. Mer utførlige beskrivelser av de fleste av enkeltprosjektene finnes på hjemmesiden

www.stolav.no/arbeidsmedisin.

Prosjekt	Kommentarer
Kokker, arbeidsmiljø og helse	Prospektiv kohortundersøkelse 2010-2020.
Lungehelse hos bønder	Samarbeid med HUNT
Astma og allergi i lakseindustrien	Retrospektiv studie av polikliniske pasienter ved arbeidsmedisinsk avdeling. Oppstart desember 2019
SHINE	Multisenter intervensjonsstudie i lakseindustrien. Samarbeid med AMA i Tromsø og YMA i Bergen. Søkt om og innvilget i 2019. Praktisk gjennomføring planlegges høsten 2021.
PreventAP Forebyggende tiltak for å redusere helseeffekter av luftforurensing	Forskerprosjekt i NFR-programmet Bedre helse. Samarbeid med FHI, IØT, Trondheim kommune, Vegvesenet m.fl. Søkt og innvilget i 2016. Praktisk gjennomføring startet høsten 2019.
Luftforurensning og CVD	
Kunnskapsnotat om plantevernmidler	Oppdrag fra Mattilsynet. Rapport skrevet av Anna Nordhammer, Bjørn Hilt og Brit Logstein.

Våre fremste samarbeidspartnere for prosjektarbeid har i 2020 vært HMS-fagmiljøet ved Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse ved SVT-fakultetet ved NTNU, Institutt for samfunnsmedisin

og sykepleie ved DMF, HUNT, STAMI, Ruralis og de arbeidsmedisinske avdelingene i Bergen og Tromsø.

Publikasjoner:

<https://tidsskriftet.no/2020/07/debatt/andedrettsvern-hvordan-beskytte-helsearbeidere-best-mulig>

<https://stolav.no/nyheter/2021/st-olav-med-fem-anbefalinger-til-regjeringen-om-plantevernmidler-og-helse>

Eksterne samarbeidspartnere, verv og oppdrag

Samarbeid om landbrukshelse

Avdelingen har fra 2008 hatt en faglig samarbeidsavtale med Landbrukets HMS-tjeneste (LHMS), den gang på Kongsberg. Avtalen innebar utveksling av informasjon og faglig bistand innen arbeidsmedisin og yrkeshygiene. En av hensiktene med avtalen var at avdelingen på litt sikt skal forsøke å styrke kompetansen og prosjektvirksomhet innen landbruk og helse. I 2016 ble avtalen videreført med Norsk Landbruksrådgivning (NLR-HMS), etter en omorganisering av LHMS.

Det har i lengre tid vært arbeidet med å opprette et tverrfaglig fagkompetansesenter for landbrukshelse i Midt-Norge. Avdelingen har vært med i utredningsarbeidet for dette, og avdelingen har midler fra landbruksdepartementet til en halv stilling til arbeid med videre planlegging. Brit Logstein fra Ruralis har fortsatt arbeidet som prosjektleder for fagkompetansesenteret. Hun har oppnådd mye oppmerksomhet og knyttet mange kontakter, og det var planlagt en nordisk landbruksfaglig konferanse høsten 2020 i Trondheim. Pga pandemien ble denne utsatt til september 2021.

I tillegg til å spre informasjon og skape interesse for senteret, er en viktig oppgave også å arbeide for å få til en sikker finansiering for den framtidige driften av dette.

Avdelingens verneombud og tillitsvalgte

Verneombud: Lena Brødreskift

Tillitsvalgt overleger: Toril Synnøve Nilsen

Tillitsvalgt LIS-leger: Hilde Brun Lauritzen

Eksterne verv:

- Bjørn Hilt er medlem av forskningsutvalget i Norsk arbeidsmedisinsk forening, varamedlem i Den norske legeförenings spesialitetsråd, Faglig medarbeider i Tidsskrift for den norske legeförening, styremedlem i Norske leger mot atomvåpen og leder for det internasjonale styret i International Physicians for the Prevention of Nuclear War. Videre er han en av to norske NFR-oppnevnte representanter i EU COST action 16123 Sacurima for å utvikle gjensidig forståelse og kontakter om HMS i landbruket i Europa.

- Siri Slåstad er NAMFs representant i Legeforeningens Sakkyndig komite for kompetanseområdet i allergologi. Videre var hun inntil april 2020 styremedlem i Arbeidsmiljøsentret.
- Toril Synnøve Nilsen og Camilla Wethal er med i programkomiteen for Midtnorsk forum for arbeidsmedisinere
- Sindre Rabben Svedahl er medlem i Legeforeningens spesialitetskomite i arbeidsmedisin.
- Carl Fredrik Fagernæs er koordinator for arbeidspakken om luftveissymptomer og allergi i SHINE-studien